

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 01 -20981/1
Podgorica, 13.12.2017. godine

MINISTARSTVO NAUKE
-n/r ministra, g-đe Sanje Damjanović-

Poštovana,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 01-2484 kojim se traži mišljenje na Predlog strategije naučnoistraživačke djelatnosti (2017-2021) s Akcionim planom, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti definisana su tri ključna cilja: Razvoj ljudskih resursa i istraživačkih kapaciteta, Unapređenje međunarodne saradnje i umrežavanje i Jačanje sinergije između nauke i ekonomije.

Na tekst Predloga strategije i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst Predloga strategije i Izvještaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje Strategije nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva iz Budžeta Crne Gore, već će se aktivnosti realizovati u okviru odobrenih sredstava budžeta Ministarstva nauke, budžeta ostalih resornih ministarstava, Kapitalnog budžeta, budžeta Crnogorske akademije nauka i umjetnosti kao i naučnoistraživačkih ustanova koje se finansiraju iz budžeta.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na Predlog Strategije naučnoistraživačke djelatnosti (2017-2021) s Akcionim planom, s tim da se sredstva neophodna za realizaciju aktivnosti predviđenih Akcionim planom usklade sa sredstvima odobrenim nosiocima aktivnosti godišnjim zakonom o budžetu.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo nauke

NAZIV PROPISA

Strategija naučnoistraživačke djelatnosti
(2017-2021) s Akcionim planom

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Cilj ovog dokumenta je postavljanje strategije za naredni period, koja pored postojećih, predviđa i nove mjere i instrumente koji će jasno voditi ka boljem kvalitetu istraživanja, pristupu savremenim tehnologijama i velikim infrastrukturama i, što je najznačajnije, podstaci konkurentniju ekonomiju zasnovanu na znanju sa konkretnim novim proizvodima i očiglednim društvenim napretkom. Drugi veoma važan fokus strategije je na ljudskim resursima i istraživačkim kapacitetima. U tom smislu, nove mjere i instrumenti treba da pomognu stvaranju neophodnih uslova za usporavanje "odliva mozgova", ali i povećanju broja istraživača kroz kreiranje novog ambijenta za rad i atraktivnih radnih mjesta za buduće generacije. Ova strategija će značajno unaprijediti otvorenost kao ključnu komponentu porasta produktivnosti i inovacija u nauci, ali i efektivniji pristup programu otvorene nauke koji je utemeljila Evropska komisija. Učešće u međunarodnim tokovima inovacija, nauke i znanja, prvenstveno kroz aktivnu participaciju u EU programima, kreiraće šansu za nova ulaganja, zaposlenja i saradnju.

Prilikom izrade Strategije naučnoistraživačke djelatnosti, uzimajući u obzir iskustva i mišljenja svih subjekata i pojedinaca konsultovanih u toku tog procesa, izdvojile su se sljedeće generalne ocjene:

1. U Crnoj Gori još uvijek nije dovoljno razvijena svijest o značaju istraživanja i inovacija, koji se posmatraju kao društveno-ekonomski trošak, umjesto kao dragocjeni resurs neophodan za održivi razvoj, podizanje kvaliteta života i konkurentnosti privrede, što je nužno mijenjati;
2. U prethodnom periodu su učinjeni veliki naponi da se nacionalni I&I sektor unaprijedi, naročito u smislu povezivanja sa važnim institucijama i fondovima na globalnom i evropskom nivou, ali je neophodno da se kreirane mogućnosti počnu koristiti u punoj mjeri, sa konkretnim rezultatima u pogledu povraćaja i multiplikacije do sada investiranih sredstava i pozitivnih efekata;
3. Crna Gora svoju razvojnu šansu treba da traži kroz pametnu specijalizaciju istraživanja i inovacija u privrednim oblastima koje se izdvajaju po stepenu razvoja i /ili potencijala za razvoj, ali i u oblastima u kojima raspolaže adekvatnim resursima.

Imajući u vidu prethodne zaključke, definisana su tri ključna cilja:

1. Razvoj ljudskih resursa i istraživačkih kapaciteta
2. Unapređenje međunarodne saradnje i umrežavanja
3. Jačanje sinergije između nauke i ekonomije

Nacionalni sistem nauke i istraživanja Crna Gora je uredila strateškim i zakonodavnim okvirom s ciljem uključivanja istraživačke zajednice u Evropski istraživački prostor - ERA i međunarodne programe i projekte saradnje, kao i uporedivosti crnogorskog sistema s EU sistemom u ovoj oblasti.

- Problemi koje treba da riješi predloženi akt su: razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za istraživanje i inovacije, bolje umrežavanje i korišćenje međunarodnih fondova, kao i učvršćivanje veza nauke i ekonomije.
- Uzroci problema su; nedovoljnoa nacionalno/budžetsko finansiranje NI djelatnosti, nedostaci tipični za zemlje male veličine (nedovoljna "kritična masa" u NI zajednici, "odliv mozgova" itd.) usitnjena i nepovezana NI zajednica, nedovoljna uključenost privatnog sektora i zanemarljivo korišćenje međunarodnih fondovima i infrastruktura za istraživanje i inovacije kojima je pristup omogućen.
- Posljedice problema koje proizilaze iz ovog akta su nedovoljno razvijen ambijent za istraživanje i inovacije i povezanost domaćih ustanova sa relevantnim međunarodnim partnerima, odliv mozgova i nepostojanje kritične mase.
- U primjeni akta niko nije oštećen.
- Ukoliko se ne bi donio akt, problem bi evoluirao bez strateškog okvira i zaustavio bi se dalji razvoj naučnoistraživačke zajednice.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Strategijom NID definisana su tri ključna cilja:

- 1) Razvoj ljudskih resursa i istraživačkih kapaciteta - Od kvaliteta, sposobnosti prilagođavanja, kreativnosti, dinamike i inicijative ljudskih resursa zavisi ne samo razvoj naučnoistraživačke zajednice, nego posljedično i razvoj ekonomije i društva u cjelini.
 - 2) Unapređenje međunarodne saradnje i umrežavanja - U uslovima globalizacije, NI zajednica da bi bila uspješna, ne može da egzistira izolovano, nego mora biti povezana i umrežena u savremene naučne tokove u okviru kojih ostvaruje pristup razvijenim naučnim infrastrukturama, kao i kontakt sa eminentnim kolegama u struci.
 - 3) Jačanje sinergije između nauke i ekonomije - Da bi kvalitet života građana i konkurentnost privrede bili poboljšani, neophodno ih je uzdići na veći tehnološki nivo, za šta je neohodna aktivna participacija i doprinos naučnoistraživačkog sektora, odnosno razvoj koji će se realizovati kroz istraživanje i inovacije.
- Saglasno Programu rada Vlade za 2017. godinu i Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (2015-2018), utvrđena je obaveza Ministarstva nauke da pripremi Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021. s Akcionim planom, do kraja III kvartala 2017. godine.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- U slučaju da se Strategija NID ne donese, naučnoistraživačka djelatnost u Crnoj Gori ne bi bila u potpunosti usaglašena sa nacionalnim zakonskim okvirom, kao i smjernicama i preporukama Evropske unije u oblasti nauke i istraživanja.
- Donošenje Strategije NID usaglašene sa nacionalnim zakonskim okvirom, kao i smjernicama i preporukama Evropske unije u oblasti nauke i istraživanja.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Predlogom dokumenta direktni pozitivni uticaj će se odraziti na cjelokupnu naučnoistraživačku zajednicu, kako u državnom tako i u privatnom sektoru, sa posebnim fokusom na mlade istraživače i njihovo zapošljavanje.
- Neće biti direktnog negativnog uticaja.
- Primjena dokumenta neće izazvati troškove građanima.
- Kod privrede će primjena dokumenta će podstaći ulaganja u istraživanje i razvoj, naročito nakon uspostavljanja Naučno-tehnološkog parka izazvaće veća ulaganja malih i srednjih preduzeća, ali i njihovo bolje povezivanje i efikasniji rad.
- Pozitivne posljedice donošenja dokumenta opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Predlogom dokumenta se podržava uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka koji će olakšati stvaranje i rast kompanija zasnovanih na vrhunskim naučnim rezultatima pretočenim u inovacije, kroz procese inkubacije i formiranja spin-off kompanija.
- Donošenjem ove Strategije neće se uticati na biznis barijere, strategijom su predviđene mjere koje stimulišu inovacije u biznisu.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, i to putem već odobrenih sredstava iz budžeta Ministarstva nauke, budžeta ostalih resornih ministarstava, Kapitalnog budžeta, budžeta Crnogorske akademija nauka i umjetnosti, kao i naučnoistraživačkih ustanova koje se finansiraju iz budžeta.
- Aktivnosti na realizaciji ove Strategije će se kontinuirano sprovoditi za vrijeme realizacije Strategije NID 2017-2021 s Akcionim planom koji čini sastavni dio ove Strategije.
- Implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze, i to kroz učešće Crne Gore u međunarodnim programima i projektima, kao i realizacijom novog programa internacionalizacije kroz mehanizam uključivanja istraživača iz Crne Gore u međunarodne kolaboracije u okviru renomiranih naučnih instituta u Evropi (CERN, EMBL, EMBO, GSI-FAIR i drugih).
- Neophodna finansijska sredstva se obezbijavaju u budžetu za svaku fiskalnu godinu.
- Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa može se ostvariti prihod za budžet Crne Gore kroz rad naučnoistraživačkih ustanova.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Predlog Strategije NID s Akcionim planom izradila je Radna grupa koju čine predstavnici Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost, Ministarstva nauke i naučne dijaspore.
- Ministarstvo nauke uputilo je Javni poziv naučnoj i stručnoj javnosti, naučnoistraživačkim ustanovama i ustanovama visokog obrazovanja, privrednim subjektima, nevladinim organizacijama, građanima i svim zainteresovanim subjektima za učešće u javnoj raspravi o inoviranom Nacrtu Strategije s Akcionim planom, 20. oktobra 2017. godine koja je trajala do 28. novembra 2017. godine. Javna rasprava je sprovedena dostavljanjem predloga, sugestija i komentara u pisanom i elektronskom obliku, i organizovanjem okruglog stola, koji je održan u Podgorici, 24. novembra 2017. godine, u Ministarstvu nauke.
- U toku javne rasprave i na okruglom stolu dato je dosta korisnih komentara i sugestija koji su inkorporirani u tekst Strategije.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Potencijalne prepreke za implementaciju dokumenta moguće su usljed nedovoljno finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti predviđenih Strategijom NID i Akcionim planom nakon 2018. godine.

- Akcioni plan za sprovođenje ove Strategije sadrži pregled prioriternih tematskih zadataka, mjera za njihovo ostvarivanje u periodu 2018-2021, kao i indikatora koji će služiti za praćenje implementacije Strategije NID.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene Strategije NID i Akcionog plana biće zaduženo Ministarstvo nauke.

Datum i mjesto

30. 11. 2017. godine
Podgorica

MINISTARKA

dr Sanja Damjanović

Sanja Damjanović